

Riksdagen har funnit motionerna I: 328 och II: 517 icke böra föranleda annan riksdagens åtgärd än att riksdagen för Kungl. Maj:t velat giva till känna vad riksdagen ovan anfört.

Stockholm den 30 juni 1945.

Med undersåtlig vördnad.

Nr 441.

Godkänd av första kammaren den 30 juni 1945.

Godkänd av andra kammaren den 30 juni 1945.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckta motioner angående upprättande av sjöfartsförbindelser mellan Gotland och fastlandet i statlig regi.

(Statsutskottets utlåtande nr 203.)

Till Konungen.

I de likalydande motionerna I: 134 och II: 249 har hemställts, att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära utredning av frågan om upprättande av sjöfartsförbindelser mellan Gotland och fastlandet i statlig regi samt framläggande av förslag i ärendet för riksdagen.

Frågan om Gotlands kommunikationer och främst öns förbindelser med det övriga Sverige är ej endast för öns befolkning utan även mera allmänt nationellt sett en betydelsefull angelägenhet. Värdet av den utbyggnad av öns vägar, som skett på senare tid, bör visserligen ej underskattas, men i övrigt måste sägas, att öns kommunikationsförhållanden ej till fullo vunnit det beaktande, som varit betingat av öns avskilda läge. Detta gäller ej endast Gotlands genom öbefolkningens egna ansträngningar åstadkomna smalspåriga järnvägsnät utan främst öns förbindelser med fastlandet. I detta avseende förtjänar också omnämnas ett av Gotlands handelskammare tidigare till emigrationsutredningen gjort uttalande, vari med rätta framhölls att i ett land med de stora avstånd, som Sverige har, ett lämpligt ordnat kommunikationsväsen måste vara en det ekonomiska livets mäktigaste hävstång.

Gotlands föreningsnämnd, som är en representation för samarbete mellan länets ekonomiska föreningar inom jordbruk, skogsbruk, mejeri- och slakterinäring och vars omdöme på grund av öns näringsförhållanden förtjänar särskilt beaktas, har tillstyrkt en utredning av frågan. Såsom även Sveriges lantbruksförbund anfört borde det ligga i det allmännas intresse att en objektiv undersökning rörande särskilt taxesättning och tredje-klasspassagerartrafiken verkställes. Skäl synes också, enligt riksdagens mening, föreligga för en omprövning huruvida den använda båtmaterielen fyller de anspråk, som kunna ställas på fartyg, använda för så viktiga transportuppgifter som gotlandsbolagets och å leder med så påfrestande väderleksförhållanden som dem mellan Got-

land och fastlandet. På senaste tiden har visserligen Aerotransport öppnat en flyglinje till Gotland. Alldeles frånsatt flygets begränsade möjligheter att befordra gods är det väl dock ovisst om och när detta nya trafikmedel skall kunna mera allmänt anlitas av det stora flertalet trafikanter, nämligen alla dem, främst bland öns egen befolkning, vilkas rese-möjligheter äro strängt avhängiga av kostnaderna för resan.

Förhållandena under krigsåren hava framhävt betydelsen av goda och tillförlitliga förbindelser med Gotland. En ytterligare anledning att redan nu skrida till en undersökning av detta kommunikationsspörsmål äro de föreliggande planerna på anslutande järnvägars inlemmande i statsbanenätet. I detta avseende har under riksdagsbehandlingen erinrats, att särskilt sedan såväl Stockholm—Nynäshamns järnväg som Gotlands järnvägar blivit förstatligade olägenheterna med den nuvarande anordningen torde bli framträdande samt att statens järnvägar då näppeligen kunna vara beroende av ett enskilt företag för förbindelserna mellan järnvägsnätet på fastlandet och ön. Järnvägsstyrelsen har framhållit, att efter järnvägarnas övertagande det möjligen kunde visa sig att vissa fördelar skulle kunna vinnas genom ett gemensamt ägarskap och en gemensam skötsel av järnvägarna och bolagets linjesjöfart. Enligt riksdagens mening finnes det ingen anledning att uppskjuta den utredning härom, som styrelsen ansett i en nära framtid bliva nödvändig.

I anledning av planerna på ett förstatligande av de till linjen Nynäshamn—Visby anslutande järnvägarna förutsättes nu i motionerna, att sjöfartslinjerna mellan Gotland och fastlandet skulle drivas i statlig regi. I detta avseende vill riksdagen endast erinra om att statens järnvägar sedan gammalt ombesörjt färjeförbindelserna med Tyskland och Danmark och att dessa senare förbindelser numera efter statens förvärv år 1943 av aktierna i svenska rederiaktiebolaget Öresund utvidgats att avse även ångbåtstrafik på Danmark.

Med åberopande av vad sålunda anförts får riksdagen, i anledning av motionerna I:134 och II:249, hos Kungl. Maj:t anhålla om en allsidig och förut-sättningslös utredning rörande sjöfartsförbindelserna mellan Gotland och det övriga Sverige.

Stockholm den 30 juni 1945.

Med undersåtlig vördnad.
